

Ministr financí Zbyněk Stanjura hostem Interview ČT24

20.1.2023 - | Ministerstvo financí ČR

Martin Jonáš, moderátor Ušetřit desítky miliard, vymyslet důchodovou reformu a přepsat programové prohlášení. Úkoly, které si dala vláda do začátku roku 2023. Jak je s nimi daleko? Koho budou úspory bolet a jak moc? Jen některé z otázek pro dnešního hosta Interview ČT24. Je jím ministr financí České republiky za ODS pan Zbyněk Stanjura. Dobrý večer.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Dobrý večer.

Martin Jonáš, moderátor

Pane ministře, než se pustíme do těch témat, které jsem avizoval, pojďme se vrátit k tomu, co sledujeme i my v České televizi a na ČT 24 poslední 2 dny, tedy mimořádnou schůzi Poslanecké sněmovny, která má jednat a má vyústit v hlasování o důvěře vládě.

Předpokládám, že je všem jasné, jak to hlasování dopadne, že vláda důvěru dostane, protože má pohodlnou většinu v Poslanecké sněmovně. Muselo to být zřejmé od samotného počátku. Jaké má tedy tohle divadlo celé smysl?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Tak jednoznačně je to součást prezidentské kampaně Andreje Babiše. Je zajímavé, že vlastně byli jenom 2 političtí nominanti v prvním kole prezidentské volby, že obě opoziční strany měly svého kandidáta na rozdíl od ostatních, to znamená, je to součástí kampaně Andreje Babiše, to je úplně jednoduché a zcela jednoznačné.

Martin Jonáš, moderátor

Ovšem na druhu stranu vy, jako pětikoalice, jste se toho pódia také chopili.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ano.

Martin Jonáš, moderátor

Abyste k tomu, abyste během včerejšího dne ve velké většině a vy zástupci koalice promlouvali o tom, co vidíte jako úspěchy své koaliční vlády.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Já myslím, že jsme to pojali jinak, když už opozice vyvolala tuto mimořádnou schůzi, tak zrovna včera bylo 13 měsíců, když jsme nastoupili do svých úřadů. Myslím, že dobré připomenout, co se za těch 13 měsíců stalo. Máme programové prohlášení vlády na 4 roky, tak podle mě mnozí kolegové a mnohé kolegyně vlastně zrekapitulovali, co už se splnilo, na čem se, případně pracuje, možná se něco odsunulo, protože byly jiné úkoly. Nikdo z nás nevěděl, že začne 24. února válka, pak samozřejmě ty priority v té podstatné části roku 2022 byly jiné.

Martin Jonáš, moderátor

Říkáte to, co se stalo za posledních 13 měsíců. Stalo se mimo jiné to, že Česká republika docílila jednoho z nejvyšších deficitů státního rozpočtu v historii. Stejně tak tomu bude i v

letošním roce. Pane ministře, možná začnu nezvyklou otázkou, důvěřujete úsudku a odbornosti Mojžíře Hampla, tedy šéfa Národní ekonomické rady vlády?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Mohl bych odpovědět jednoslovně, že ano a ještě to rozšířím. Já jsem ho navrhl do stávající funkce vládě. Vláda ten svůj, ten můj návrh podpořila, pak jsem v Poslanecké sněmovně požádal všechny vládní poslance, aby ho podpořili do funkce předsedy Národní rozpočtové rady, takže samozřejmě jeho úsudku důvěřuji, jinak bych ho nenavrhoval.

Martin Jonáš, moderátor

A nutno ale říct, že Mojžíř Hampl ne úplně tak důvěřuje tomu, jak je napsán rozpočet České republiky na následující rok. Říká, že docela určitě nebude v té stávající úrovni deficitu 295 miliard korun, že ten deficit bude určitě větší než 300 miliard korun.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Zítřka mám s ním schůzku, budu o tom debatovat. Já si to nemyslím, ale rozsoudí nás čas. Jsme 18. ledna, my při mimořádně odvážné 18. ledna prognózovat, jaké bude výsledek za takřka celý, celý rok. Já udělám všechno pro to, abychom ten navržený deficit dodrželi, ale je třeba taky si říct, že ta čísla jsou obrovská a musíme si říct procenta. Máme přes 2200 miliard výdajů, takže jedno procento je 22 miliard, tak si představme domácnost, Českou televizi, firmu, která plánuje výdaje na letošní rok a dodrží nebo nedodrží o jedno procento. To znamená, trefí se na 99 % ze sta. Musím říct, každá domácnost, každá firma, každá instituce řekne, trefili jsme to fakt dobře, že jedno procento není, je to vlastně statistická chyba, jedno procento, ale v tom obrovském rozpočtu to jedno procento dělá u těch výdajů 22 miliard a příjmů takřka 20 miliard.

Martin Jonáš, moderátor

Ne, že bych Vás chtěl chytat za slovo, ale Mojžíř Hampl mluví, tedy v tomto ohledu o více než dvou procentech, protože uvádí naprosto konkrétní sumy, kde to podle něj sedí.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ano. S jednou, s jednou úplně souhlasím. To si teda budeme vyjasňovat. Jedná se o 30 miliard peněz pro Státní fond dopravní infrastruktury. Abych to, vysvětlil, to jsou peníze na stavbu a opravu dálnic a silnic první třídy a železnic. My jsme se rozhodli při přípravě rozpočtu, že využijeme jednání s Evropskou investiční bankou, ta jednání probíhají, podepsali jsme memorandum za vládu České republiky, pan ministr dopravy Martin Kupka, já, viceprezidentka a IP a chceme těch 30 miliard si půjčit levněji, než kdybychom je dostali za státní dluhopisy. To znamená, hledáme řešení, které by bylo levnější, říkáme to od začátku. Ta jednání probíhají nadějně a v prvním pololetí letošního roku bychom je měli uzavřít. V tom případě ten problém zmizí. Nebude tlak na...

Martin Jonáš, moderátor

Ano, ale stále je to půjčka.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

No ale, samozřejmě to to nesouvisí se státním rozpočtem, ale souvisí to se stavem veřejných financí, a to jsme říkali, od začátku, že do celkového zadlužení veřejného sektoru se to samozřejmě započítá. To my víme, ale je rozdíl půjčit za 6 nebo za 4 %, když se bavíme o částce 30 miliard.

Martin Jonáš, moderátor

A podívejme na tu druhou částku, zhruba 20 miliard korun by mělo stát navýšení valorizace důchodů, ke kterému, předpokládám, že mi potvrdíte, nepochybně dojde v průběhu letošního léta. Tam je vaše odpověď taková, že je velmi pravděpodobně tohle bude další rána, respektive navýšení deficitu českého rozpočtu.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ne. Velmi pravděpodobně k tomu dojde. Je otázka, v kterém měsíci. Ty odhady se v této chvíli liší od 15 do 22 miliard. Záleží, v kterém měsíci nastane. V prosinci vlastně byla meziměsíční inflace 0, to znamená ten stav v lednu zůstal na začátku ledna stejný jako byl na začátku prosince. A já říkám, že pak musíme zvládnout to pokrýt z jiných výdajů, to znamená uspořít to, aniž bychom, aniž bychom zvyšovali deficit. Druhá možnost je, že budou vyšší příjmy, protože letos mohou být vyšší příjmy z evropských peněz.

Martin Jonáš, moderátor

Dobře ale, tak to jsou buď úspory, anebo příjmy, které ještě nejsou jaksi na stole.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ano.

Martin Jonáš, moderátor

Které se musí vymyslet, realizovat, převést do řeči zákonů. Nebylo by tedy jaksi poctivější napsat tuto sumu rovnou do deficitu českého státního rozpočtu, aby se hrálo s otevřenými kartami?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ne, protože neví, kdy to nastane, ani neví, kolik to bude. Je ten rozptyl a ten rozptyl bude kolem jednoho procenta celkových výdajů a představa, že ten návrh rozpočtu vláda posílá na konci září, to jsou informace, které jsme měli k dispozici 30. září nejpozději. Rozpočet se chystal dřív, ale 30. září tak šel do Poslanecké sněmovny. Svět se vyvíjí, ekonomická situace se vyvíjí, není to 10 % rozpočtu. Může to být jedno nebo 0,9 % podle toho, kdy to nastane, a tím si určitě poradíme.

Martin Jonáš, moderátor

Abych pokračoval v těch nejistotách, která se týkají rozpočtu na příští rok, Energetický regulační úřad se domnívá, že kompenzace, které souvisí se zastropováním cen energií pro domácnosti a firmy, budou ve skutečnosti zhruba o 40 miliard vyšší než to, s čím počítá návrh rozpočtu.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

To jsou různé odhady, zase ukáže se skutečnost, my jsme řekli, že po prvním čtvrtletí vyhodnotíme, protože všechno jsou odhady, abychom to přesně spočítali, museli bychom znát ty miliony smluv s každou domácností, s každou firmou, s každou institucí. Museli bychom to počítat. My jsme ten mechanismus spustili vlastně před 18 dny s tím, že v dubnu budeme mít data za prvním čtvrtletí, takže uvidíme, jaké jsou předpoklady, uvidíme, jaký bude vývoj cen elektřiny i plynu na světových trzích. Ty zákony jsou napsané tak, že vláda může reagovat pružně. Nařízení vlády může ty kompenzace upravovat oběma směry.

Martin Jonáš, moderátor

A předpokládám, že podobně bude znít i odpověď na další nejistotu. Tedy, jak budou ve skutečně, ve skutečnosti vypadat, příjmy s tzv. windfall tax, neboli válečné daně nebo mimořádné daně, uvalené na bankovní a energetický sektor.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ne, tady ta odpověď bude jednodušší, protože my tam máme 2 zdroje, my tam máme ten odvod z každé vyrobené megawatt hodiny. Tady očekáváme plnění přes 80 miliard, tady ty výpočty jsou relativně přesné, protože víme přesně, kolik bylo vyrobeno a z jakého zdroje v roce 2022, takže tady ty výpočty jsou velmi přesné. Já jsem vždycky říkal taky, že ty 2 zdroje, to znamená tyhle odvody z vyrobené elektrické energie, plus windfall přinesou minimálně 100 miliard a to se určitě povede.

Martin Jonáš, moderátor

Říkáte, ty výpočty jsou přesné, ale jsou to výpočty z reálného základu? Máte informace o tom, jak moc se snaží firmy optimalizovat, investovat za hranice?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Tomu rozumím, za prvé není tak jednoduché. Není to tak, že kdo chce si může takzvaně daňově optimalizovat. Může to udělat v rámci zákona a děje se to každý rok, zejména velké firmy to umí, to je realita. My jsme byli spíš konzervativní, to znamená, že ty odhady byly nízké. Já jsem říkal, že těch 80 miliard, tam se nedá optimalizovat. Vyrobená megawathodina, stanovená maximální cena a všechno tuto cenu...

Martin Jonáš, moderátor

Část koncernu EPH se přesouvá za české hranice.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Tak uvidíme, jestli to bude, ale to nejsou výrobci. To jsou, to jsou distributoři a obchodníci, abych byl přený.

Martin Jonáš, moderátor

Když se podíváme... Mimochodem, proč windfall tax nedopadne, tato mimořádná daň, nedopadne na malé a střední banky?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Protože jsme volili kritérium vlastně stability a jistoty. Jsme si jisti, že ta daň, když dopadne na velké banky, že nebude mít žádné negativní vliv na bankovní sektor jako celek. Ano, největší banky zaplatí vyšší daně, než platili v předchozích letech. U těch středních a menších bank existovalo riziko, že by to mohlo negativně zasáhnout bankovní sektor jako celek, takže zvolili jsme cestu jistoty a stability konzervativního řešení. Stejně tak jsme zvolili tuhle cestu, když jsme schválili daň na 3 roky. Může se ukázat, že to nebude potřeba, protože my ty zdroje, jak z odvodů z vyrobené elektrické energie, tak z windfall budeme používat výhradně na kompenzace. Pokud ten trend, který vidím v těchto dnech a týdnech, to znamená, že ty ceny půjdou dolů na světových trzích, tak nebude vznikat potřeba kompenzace a pak nebude potřeba mít mimořádné zdroje na mimořádné výdaje.

Martin Jonáš, moderátor

A nebudou se velké banky hájit formou arbitráží, soudních sporů?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Já předpokládám, že ne, ale to je jejich rozhodnutí.

Martin Jonáš, moderátor

Nemáte, nemáte tento signál?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Tento signál nemám. Já jsem přesvědčen, že to je ústavně komfortní, ale každý, žijeme ve svobodné společnosti, každý má právo se hájit všemi prostředky, které mu zákon dává k dispozici. Zatím takový signál nemám.

Martin Jonáš, moderátor

Zásadní úkol, který leží na bedrech Vás a vašeho ministerstva je teď uspořít ze strukturálního deficitu českého rozpočtu, tedy toho, který je očištěný od těch velkých výkyvů, světové a naší ekonomiky, 70 miliard korun.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Já myslím, že to tak není. Já se omlouvám, kdyby to bylo jenom v moci a kompetenci ministerstva financí, tak to tak složitý úkol není.

Martin Jonáš, moderátor

Dobře, ale vy máte navrhnout, kudy vede cesta.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

To my všechno víme na ministerstvo financí, co je ale složité, najít politickou podporu, najít většinu v obou komorách parlamentu, protože vlastně všechny recepty existují. Všechny analýzy existují, takže to, co bude... My teď jednáme několik týdnů na expertní bázi v rámci koalice i s NERVem, členové NERVu se aktivně účastní těchto expertních jednání, ale co je to nejtěžší, a to přiznávám, je vést ta politická jednání, ta expertní jednání skončí někdy v polovině února. Dostaneme podklady na politické rozhodování ze stanoviska jednotlivých vládních stran, takže nejtěžší úkol je najít politickou shodu tak, aby potřebné zákony prošly Poslaneckou sněmovnou a Senátem. Nic nového, co zatím nepadlo ve veřejné debatě určitě nevymyslíme.

Martin Jonáš, moderátor

Ano, my se určitě dostaneme k těm jednotlivým bodům a k tomu, co vám na ně řekli vaši koaliční partneři, ale zkuste nám říct, co bude ten zásadní bod. Jak chcete znovu najít rovnováhu českých státních financí, co je ten klíčový recept?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

První co řeknu a není to populární věta, neexistuje recept, který by někoho nebolel. Neexistuje, když říká nějaký politik, že ví, jak to vyřešit a nikoho to nezasáhne, tak to není možné, protože máte vlastně jenom 2 možnosti a kombinaci těch možností. Buď budete zvyšovat příjmy, neboli daně, které někdo zaplatí, a to je ten negativní dopad na daňové poplatníky nebo budete snižovat výdaje státu, to znamená ty, které byly obvyklé, na které si mnozí zvykli, buď zrušíte nebo je parametricky upravit směrem dolu...

Martin Jonáš, moderátor

A kterou cestou půjdete?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Nebo kombinace.

Martin Jonáš, moderátor

Bude to 50 na 50?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ne, ekonomové doporučují a říkají, že zdravý mix je 2 : 1, 2/3 minimálně na straně výdajů a maximálně 1/3 na straně příjmů, takže touhle cestou půjdu já do těch politických jednání a uvidíme, jak budu úspěšný v těch politických jednáních.

Martin Jonáš, moderátor

Marian Jurečka, šéf lidovců, mimo jiné chce zvyšovat daně, což je něco, co předpokládám pro vaše poslance, pro vaši členskou základnu, tedy pro členskou základnu ODS, bude těžko stravitelné sousto?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Hlavně je to těžko stravitelné sousto pro naše voliče, které my reprezentujeme. My se bavíme o změnách v daních a my dlouhodobě zastáváme jako občanští demokraté názor našich voličů, že pokud se máme vydat cestou zvyšování některých daní, tak zdaňovat více spotřebu a nepřímé daně,

nezvyšovat přímé daně, jinými slovy, nezvyšovat daně zaměstnancům a OSVČ ze svých příjmů. To znamená, znamená hledat to na straně spotřeby, a to není, to nejsou jenom spotřební daně, ale další daně a nehledat ty možné příjmy na straně přímých daní, daně z příjmů, protože necháme, je to úplně jednoduché, necháme méně peněz našim rodinám a našim firmám, více budeme /nesrozumitelné/, protože my si to od nich takhle od vezmem a pak moudře budeme rozdělovat. A já mám takovou oblíbenou větu, že každá rodina, každá firma, každá instituce ví lépe než kterákoliv vláda, co s těmi penězi, které my vezmeme. A není pravda...

Martin Jonáš, moderátor

Jenže už jsme zase u Mojžíře Hampla.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Já rozumím, já vím, já znám jeho názor. Já vím, že byl proti a je proti v tom konzistentní, ale já často čtu, že jsme občanům něco dali, ale správný výraz je, že jim bereme z jejich příjmů.

Martin Jonáš, moderátor

Tak pardon, já přesto ten názor Mojžíře Hampla, tedy šefa Národní ekonomické rady vlády odcituji či parafrázuji, podle něj: je nevyhnutelné, aby se Česká republika vrátila k daňové zátěži, respektive k úrovni daně z příjmů před okamžikem, kdy byla zrušena superhrubá daň, protože to by znamenalo přínos pro český rozpočet ve výši zhruba 100 miliard korun a podle něj se tomu Česká republika jednoduše nevyhne v horizontu pěti až sedmi let.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Spíše 80.... Tak my jsme kandidovali s nějakým programem, my jsme dali nějaké volební sliby a my své závazky bereme vážně.

Martin Jonáš, moderátor

Takže to necháte až na následující vládu?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ne, tak já nechci říkat, s čím budeme kandidovat za 3 roky, je to příliš daleko, ale myslím si, že politické strany mají brát vážně své sliby, na základě kterých ještě vyhraji volby a sestaví vládu a mají premiéra. My jsme přesvědčeni, že to můžeme udělat i bez toho, že tak, jak jsem říkal, že je lépe, kdybychom to těm rodinám, zaměstnancům, firmám nechali, když se podíváme na těžký rok 2022 a opravdu byl těžký, vysoká inflace, vysoké ceny energií, tak představa, že domácnosti mají ještě 80 miliard korun nebo 100 miliard korun méně, přece není nic pozitivního, protože mnohem víc lidí by potřebovalo pomoc záchranného sociálního systému. Kdybychom jim ty peníze více vzali.

Martin Jonáš, moderátor

Dobře, když, když pomine tato aktuální, urgentní krize, pak je pro vás myslitelné?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ne, já myslím, že stát má být, stát má šetřit hlavně na své straně. Musíme nejdřív investovat do digitalizace tak, abychom zjednodušili a zlevnili stát, aby současně ty povinnosti, které stát vymáhá, aby je skutečně reálně vymáhal, aby to nebylo, jak to bylo v době covidu, že bylo plno opatření vlády, které vlastně mnozí nerespektovali. Tady musíme upřít své úsilí. Já jsem ještě kritik národních dotačních titulů, kde ročně jdou desítky a desítky miliard korun. Ze samé podstaty jsou dotační tituly nespravedlivé, dosáhnou to jen někteří, křiví to prostředí v tom konkrétním podnikatelském sektoru, takže tam napřeme své úsilí a věřím, že to, co jsme se zavázali, to znamená, že v posledním roce našeho vládnutí bude deficit státního rozpočtu nižší než ty 3 %, pověstná 3 %, podle maastrichtské smlouvy. Ale současně platí, že když se podívám na pravidla fiskální politiky v Evropě, tak sice se říká, že státy nemají zadlužení vyšší než 60 % vůči HDP. Každý nový stát, který vstupuje do

eurozóny, to musí plnit, ale průměrná výše zadlužení je přes 90 %. Vedeme v této chvíli složitá jednání.

Martin Jonáš, moderátor

Vraťme se, vraťme se do České republiky.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Já jsem odpovídal, my nevidíme důvod, abychom o 5 procentních bodů, že to odpovídá zhruba 20 procentům, z 15 na 20 %, zvedali takřka 5 000 000 zaměstnancům daně.

Martin Jonáš, moderátor

Jak dopadne ten spor, který jsem zmiňoval, který předpokládám, že probíhá v koaliční vládě mezi vámi a lidovci, tedy o to, jestli bude zavedena progresivní daň pro vysoké, vysokopříjmové zaměstnance?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Já bych tomu říkal vyjednávání, ne spor a počkáme na ten výsledek, já nemám....

Martin Jonáš, moderátor

Vy tam nemáte červenou linii, která je nepřekročitelná k volbe ODS?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Zadání, které jsme dali NERVu, to znamená ekonomičtí ministři a pan premiér, aby napsali všechno, co je napadá, aby dopředu žádné návrhy nevykládali, protože třeba předpokládají, že to neprojde a nenajde se ta politická většina, takže návrhy NERVu jsou všechny, které naši odborníci viděli. K tomu jsme přidali některé návrhy, například ministerstva financí a teď debatujeme a myslím, že není korektní v průběhu jednání oznamovat nějaké červené linie, nepřekročitelné body, jak se v češtině říká, přes to nejde vlak a podobně. Je třeba trpělivě vyjednávat a pak představit konečné řešení a společně ho jako vládní většina hájit.

Martin Jonáš, moderátor

V každém případě, chystáte reformu daně z přidané hodnoty, sjednocení snížené sazby, dosud platily dvě sazby 10 a 15. Měly by být sjednoceny buď na úrovni 13 nebo 14. Mimochodem, kolik to bude?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

No, to já nevím.

Martin Jonáš, moderátor

Na čem to záleží?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Zprvke to záleží na podkladech. My máme docela dobré podklady, kdybychom nedělali nic jiného, než že bychom ty 2 sazby sjednotily, tak jsme to nechali experty počítat, jaký by byl přínos do veřejného rozpočtu, protože to je daň sdílená, 30 % z DPH dostávají města, obce a kraje. Kdybychom nechali 10, 11, 12, 13, 14 a 15, že máme 10 a 15 %. Nám vyšlo, že aby to byla černá 0, tak by to bylo mezi 13 až 14 procenty. To znamená, při 13 % by pár miliard byl nižší výnos, u 14 pár miliard vyšší výnos, a to je pouze 1 část úvahy. Druhá část úvahy...

Martin Jonáš, moderátor

Pardon, jinými slovy, deficit to neřeší. To prostě není cílem toho, této záležitosti.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ne, tak, přesně tak. Tohleto směřuje k zjednodušení daní, protože my říkáme, že daně mají být nízké a jednoduché, protože tohle není nástroj ke snížení deficitu, ale ke zjednodušení daňového systému, ale druhá podstatná věc, jestli mohu říct, je, které položky budou v té snížené sazbě, té jedné. A tam já zastávám názor a máme na tom vlastně shodu, že by měly být sociální nebo zdravotní důvody. Takhle k tomu bude přistupovat, takže v této chvíli probíhá poměrně podrobná debata položku po položce, která může být ve snížené sazbě, zda splňuje tu charakteristiku, že to plní nějaký sociální účel nebo nějaké zdravotní účet. Tam to má určitě smysl.

Martin Jonáš, moderátor

V každém případě není cílem vaší vlády zvyšovat DPH, aby to znamenalo výrazné zvýšení příjmů státního rozpočtu? To můžete slíbit?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Ano, to mohu slíbit.

Martin Jonáš, moderátor

Není to plýtváním energií v okamžiku, kdy máme takto vysoké deficity? Chápu tu vaši argumentaci, že jde o zjednodušení, ale zároveň v době vysoké inflace to bude znamenat zdražení některých mimořádně citlivých položek.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

No a taky zlevnění třeba základní nebo všech potravin, které jsou v patnáctiprocentní sazbě, ale právě proto takhle nemůžeme postupovat. Já jsem slyšel obavy, ale v uvozovkách obavy, jak to dopadne na ceny léků, tak to si opozice vybrala opravdu špatně, protože doplatky za léky jsou regulované. Tam, kde není doplatek, žádný, to znamená, ten lék je zdarma, je zdarma bez doplatku pro pacienta. Je jedno, jestli je DPH 5, 10, 15 nebo 20 %, prostě doplatek je 0. U těch ostatních to jedno není, ale jsou tam ty zákonné limity. A já jenom připomenu, že pro děti do 18 let ten limit je 1 000 Kč ročně bez ohledu jaké je DPH, to znamená, když bude vyšší cena, tak se rychleji vyčerpá ten limit. Pro všechny aktivní do 65, je to 5000 ročně. Pro naše seniory od 65 do 70 je to opět 1 000 Kč ročně a pro občany na 70 let je to 500 Kč ročně bez ohledu na to, jaké je DPH. O to se nemusí žádat, to dělají zdravotní pojišťovny, jakmile je ten limit překonán, tak automaticky posílají peníze svému pojištěnci.

Martin Jonáš, moderátor

Dobře, když DPH nepřinese ty vyšší příjmy, jaké daně tohle zvládnou?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

My máme v našem vládním programovém prohlášení závazek, že zachováme celkovou úroveň zdanění. My jsme v letošním, letošním, loňském roce, jsme teprve na začátku roku, udělali několik opatření, které snížily daňové zatížení. Zvedli jsme limit pro povinnou registraci DPH z jednoho na 2 000 000. Tady může zůstat daňovým poplatníkům 8 až 10 miliard ročně. Zavedli jsme paušální daň, taky limit na 2 000 000 zhruba 600 000 000. Zavedli jsme mimořádné odpisy pro roky 2022 a 2023. Opět dopad je v letošním roce asi 7 miliard a v příjemce 9 miliard. To znamená má ten nějaký polštář 25-30 miliard. My se zaměřujeme především na spotřební daně.

Martin Jonáš, moderátor

Co třeba tzv. legendární dnes už daň z tichého vína? Připomínám, že to je...

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Legendární, spíš dlouhá debata. Zrovna včera...

Martin Jonáš, moderátor

Ano, víno nešumivé, které se, které spadá do tzv. běžných vín, ze kterého se neplatí spotřební daň. Taková výjimka, jestli existuje.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Já bych to zkusil vysvětlit. Včera jsme o tom debatovali a první je mít potřeba k takové debatě mezinárodní srovnání 11 států z 27 má spotřební daň na tiché víno, 16 států ji nemá. Takže nejsme nějak výjimeční a teď ty sazby se hrozně liší. Vinařská velmoc Francie, tak tam je spotřební daň na láhev vína 3 centy. 2,4 je 10 centů, takže 24 haléřů je cent, to znamená 72 haléřů je spotřební daň ve Francii na jednu láhev vína. Tak já nevím, jestli, když zavedeme komplikovaný systém, který zdání láhev vína o 72 haléřů, jestli tady máme hledat cestu pro snižování deficitu.

Martin Jonáš, moderátor

Je to skutečně detail, na druhou stranu, nevím jestli jít cestou, cestou Francie, co se týče veřejných rozpočtů, ale to je skutečně...

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

No, není to detail. Ne, teď mluvím o příjmech, teď nemluvím o výdajích třeba francouzského rozpočtu, takže nejvyšší sazba je v Irsku, tam je to myslím 3 EUR. A v mnoha státech se pohybuje kolem těch deseti nebo devíti centů, já mluvím v eurech, takže 10 centů je zhruba 2,40 při dnešním, při dnešním kurzu. Na druhé straně, ten systém by byl velmi složitý. Musel byste mít celní sklady a podobně. Ta debata není černobílá, není to 100, 0, protože taky pravda, že naše domácí produkce nestačí pokrýt poptávku v České republice. Jestli mám dobrá čísla, tak mezi jednou třetinou a 40 procenty roční spotřeby je domácí produkce a 60 až 66 procent je dovoz.

Martin Jonáš, moderátor

Jak bude vypadat přepsané programové prohlášení vaší vlády? co budou ty hlavní body?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Já myslím, že změn nebude tolik, myslím si, že se zaměřujeme, že my jsme ve fázi, kdy jednotlivá ministerstva vyhodnotila to, co ministři zkráceně říkají v té debatě, kde jsme se dostali za těch 13 měsíců, co je rozpracováno, zda termíny, které jsme tam měli, jsou reálné nebo z nějakých objektivních důvodů, třeba to bude o rok později, ale současně budeme reagovat na to, co se děje vlastně na Ukrajině, tak jenom jednu věc, kterou můžu říct, u které debatujeme, my máme závazek, že 2 % HDP výdaje na obranu jsou v roce 2025 a v této, v této chvíli my vedeme vážnou debatu, že to bude o rok dříve, že už by to bylo v roce 24, protože potřebujeme investovat do naší obranyschopnosti. Takže neočekávejme žádné dramatické změny. Já bych spíš viděl zúžení, možná některé úkoly vypustíme, protože se ukázalo, že na to nebyl to třeba dostatek času, možná některé priority nové tam přijdou, nebude žádná dramatická změna, že by se přepsalo v 30, 40, 50 %. To určitě ne.

Martin Jonáš, moderátor

Zhruba před týdnem tady sedělo váš vládní kolega Marian Jurečka a nechtěl nám úplně prozradit, jestli důchodová reforma, kterou chystá váš kabinet, jestli bude velká, malá nebo střední, jaká bude?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Tak má to v gesci Marian Jurečka. Hlavně by měla být stabilní. Já myslím, že malá, střední, velká je taková, to se těžko hodnotí, z jakého pohledu, měla by být stabilní a měla...

Martin Jonáš, moderátor

Nebo se zeptám jinak. Střední nebo malá důchodová reforma? Vyřeší to vůbec něco z problémů českého důchodového systému?

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

No bezesporu ano, jestli letos prognózuje schodek roční mezi 60 - 80 miliardy za 1 jediný rok. Známe demografickou křivku, nemůže být nikdo překvapený, o té potřebě se mluví 15 let, takový zlom je rok 2030 a dále, kdy silné ročníky ze sedmdesátých let, říká se jim, podle mě, hanlivě, Husákovy děti, půjdou do penze. V roce 2010 to třeba vypadalo daleko jako za 20 let, ale už jsme na dohled, už je to jenom 7 let, takže něco s tím udělat musíme.

Martin Jonáš, moderátor

Tím spíš se ptám. Drobné kosmetické změny přece nic neřeší.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Tak záleží, kdo to hodnotí, jestli některá, některá změna je pro někoho zásadní a pro někoho je kosmetická. Je to, je to, musíme to jasně představit, musíme to vysvětlit. Za prvé musíme vysvětlit, že stávajících penzistů to nebude týkat a nemůže týkat. Nebude se to pravděpodobně případná změna pravidel týkat lidí, kteří mají pár let do penze, protože nedostanou, nedostanou dostatek času, aby například změnili své chování, například víc šetřili, bude se to týkat generace především asi 50 mínus, možná 45 mínus.

Martin Jonáš, moderátor

To je, bohužel, konstatování, které, kterým musíme také ukončit dnešní Interview ČT24, protože náš čas vypršel. Hostem byl ministr financí Zbyněk Stanjura. Díky za to.

Zbyněk STANJURA, ministr financí, 1. místopředseda strany /ODS/

Děkuji za pozvání. Na shledanou.

<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2023/ministr-financi-zbynek-stanjura-hostem-i-50036>